

Sant Joan de la Torre

La Torre de Claramunt

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: La Torre Alta (C/ del Castell s/n 08789 La Torre de Claramunt)
Emplaçament: Davant del castell de la Torre de Claramunt. Al nucli urbà.
Alçada: 363,3

Coordenades:

Latitud: 41.53368
Longitud: 1.65876
UTM Est (X): 388113
UTM Nord (Y): 4598872

Classificació

Número de fitxa: 08286 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Barroc
Segle: XVIII
Estat de conservació: Bo
Notes de conservació: L'església fou netejada i repintada després de les destrosses patides durant la guerra civil (1936-1939). El contrast cromàtic és fruit d'aquesta darrera restauració.

Protecció: Inexistent

Número inventari: IPA núm.6054

Generalitat i altres inventaris

Accés: Fàcil

Ús actual: Religios

Titularitat: Privada

Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat. C/d'Armenteres, 35. 08980 Sant Feliu de Llobregat.

Autor de la fitxa: Raque Valdenebro Manrique

Descripció

Edifici de planta basilical cobert a dues aigües. L'edifici es localitza sobre el turó que presideix el nucli de La Torre de Claramunt, i juntament amb el castell conformen el conjunt arquitectònic i monumental que donà origen al poble. Es tracta d'una construcció aixecada en mur de parament irregular amb les cantonades reforçades per carreus quadrangulars i rectangulars ben escairats. Manté una orientació E-O. La capçalera de l'edifici es soluciona amb un absis quadrangular que sobresurt exteriorment creant un volum afegit d'inferior alçada a la resta de l'edifici. L'absis es cobreix de manera individual amb una teulada a dues aigües que s'adossa al mur. Tres finestrons sota teulada i a diferent alçada completen la capçalera. La façana principal de ponent és un frontal adossat a l'edifici que sobresurt en alçada a la resta de l'edifici amb un frontó circular, coronat per tres elements decoratius. La façana s'obre amb un portal principal format per un arc carpanell fet amb dovelles i carreus quadrangulars que conformen els brancals laterals. Com a element decoratiu només cal fer esment d'un rosetó obert sobre la porta principal i un petit finestró al peu del frontó. El conjunt de la façana fa gala d'una gran sobrietat decorativa i arquitectònica. L'element més destacat és el campanar que s'adossa cantó SO de l'edifici. Es tracta d'un element de gran volum afegit el 1790. Està format per un gran cos quadrangular que s'alça fins al sostre de l'edifici, sobre el qual es recolza un altre cos octogonal coronat per pinacles. Els panys de mur del cos octogonal s'obren de forma alternativa amb grans obertures acabades amb un arc de mig punt. A migdia de l'edifici es localitzava l'antic cementiri al qual s'accedia mitjançant una escala i una portella al situada a l'extrem SE de l'edifici. Per reforçar el costat de migdia del turó sobre el qual recau directament l'edifici de l'església s'ha construït un important pany de mur reforçar per un gran arc de descàrrega que per veure al fons la cimentació de l'edifici i per ràfecs. L'interior de l'edifici manté la planta basilical amb capelles laterals. La coberta interior de l'església es fa amb una tres trams de volta d'aresta que recauen sobre culs de llàntia encastats als murs laterals. L'absis es cobreix amb una volta estrellada. El color blanquinós de voltes i nervis destaca sobre els murs de color crema, creant un joc cromàtic que fa destacar els elements. Presideix l'altar la figura de Sant Joan Baptista, dipositat en un petit cambril que s'estén darrera de l'altar i al qual s'accedeix mitjançant unes dobles escales a banda i banda de dit altar, que permeten la circulació de pujada i baixada. L'acompanyen al banda i banda les imatges de Sant Josep i de la Immaculada. Les capelles laterals- dos per banda- tenen accés mitjançant un arc molt rebaixat que crea una obertura al mur central. Les capelles permeten la comunicació interna amb una altre arc rebaixat. Estan dedicades a Sant Isidre i la Mare de Déu les de migdia i a la Mare de Déu i a la Mare de Déu de Montserrat les de la banda Nord. Altres elements són el cor i el baptisteri, ubicat en una capella afegida al mur nord.

Observacions:

La imatgeria de l'església és contemporània. Es tracta de figures de guix elaborades entorn al 1940, ja que les originals foren destruïdes per la guerra civil, juntament amb tota l'orfebreria i altres elements decoratius de l'església. Al cor de l'església es conserven les restes de l'antic jou de les campanes, destruït durant la guerra.

Història

Cal pensar que els orígens d'aquesta església parroquial es devien trobar en alguna capella castellera aixecada prop de la guàrdia o torre fortificada que dona origen al poble, i destinada a satisfer les necessitats religioses dels seus ocupants. Convertida després en església parroquial, les primeres notícies documentals

provenen del 1197, moment en que rebé de Ramon de Claramunt un llegat de 50 sous. La protecció de la nissaga dels Claramunt es mantindria en el temps, ja que era sufragània de Santa Maria de la Pobla de Claramunt. L'any 1710, entre el Comú de la Torre i el noble Josep Antoni de Ribera d'Espuny i Claramunt s'acordà l'engrandiment de l'església amb dues capelles laterals i la construcció d'una casa per a un sagristà-campaner. Possiblement una de les capelles laterals estigué dedicada al Roser, a qui el fabricant de paper Miquel Tort feia una deïxa el 1714. El 1790 tingué lloc una altra reforma, aixecant un nou campanar, construït en pedra travertínica. Les campanes i la imatge de plata de Sant Joan foren lliures per Francesc Romaní, del molí de Cal Ramonet, fabricant de paper i familiar del Sant Ofici de la Inquisició. RIBA GABARRÓ (1988: 316). A finals del segle XIX el cementiri parroquial fou traslladat a les afores de la població, i el 1902 es va fer la permuta dels terrenys de l'antic fossar per uns altres on construir una nova casa rectoral. Durant la Guerra Civil Espanyola (1936-1939) l'església va sofrir saquejos importants i la destrucció de tota l'ornamentació religiosa i la documentació parroquial. A la dècada del 1940 l'interior va ser netejat i repintat. Tradicionalment, al presbiteri de l'església s'enterraven els senyors de la Torre de Claramunt, com és el cas de Miquel Joan de Claramunt el 1561, o bé de Joan de Claramunt el 1614, o el de Josep Antoni de Ribera, d'Espuny i Claramunt, primer comte de Claramunt el 1741. A la nau del temple també s'enterraven alguns dels membres de les principals famílies del terme, com és el cas dels fabricants de paper Guarro, Romaní i Tort. Segons informació oral proporcionada per Mossèn Frederic, els darrers anys ha estat canviat el terra de l'església parroquial i a tocar de l'altar major l'església comptava amb una cripta que presumiblement pertanyia als propietaris del castell de La Torre. Aquesta cripta es trobava en molt mal estat de conservació i va ser eliminada al posar les rajoles actuals. També les tombes de l'altar major foren eliminades i les lloses sepulcral traslladades a l'exterior de l'església, al costat de migdia.

Bibliografia

RIBA GABARRÓ, J. (1988) "La Torre de Claramunt" a Història de l'Anoia. Vol I. Ed. Parcir. Manresa. pàg 297-319.

